

Wrocław, 17 czerwca 2004 roku

WK.660/309/K-3/04

**Pan
Dariusz Walendowski
Wójt Gminy Dzierżoniów**

**ul. Szkolna 14
58-200 Dzierżoniów**

Regionalna Izba Obrachunkowa, działając na podstawie przepisu art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w okresie od 9 lutego 2004 r. do 20 kwietnia 2004 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy. Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole, którego jeden egzemplarz został Panu przekazany w dniu jego podpisania.

Kontrolą objęto losowo wybrane operacje finansowo – gospodarcze dokonane w okresie od 1 stycznia 2002 r. do 30 września 2003 r. dokumentujące m. in. realizację planu wydatków budżetowych, w tym inwestycyjnych, prawidłowość ustalania dochodów własnych uzyskiwanych z tytułu podatków i opłat lokalnych, wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz gospodarowania mieniem komunalnym, a także skuteczność ich egzekwowania i windykacji zaległości.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość i skuteczność ustalania i egzekwowania dochodów własnych Gminy uzyskiwanych z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz gospodarowania mieniem komunalnym, legalność dokonywanych wydatków budżetowych, prawidłowość i legalność zaciągania zobowiązań pieniężnych, w tym kredytów i pożyczek oraz terminowość ich regulowania, prawidłowość realizacji zadań z zakresu rachunkowości oraz rzetelność sporządzonych sprawozdań.

Sprawdzano także prawidłowość zlecania realizacji zadań własnych Gminy innym podmiotom, w tym niezaliczonym do sektora finansów publicznych oraz ich finansowanie.

Kontrola miała również na celu sprawdzenie funkcjonowania w Urzędzie wewnętrznej kontroli finansowej, a także realizację obowiązków organu wykonawczego Gminy wynikających z przepisu art. 127 ust. 2 i 3 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz.148, ze zm.).

Sprawdzono realizowanie przez dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ostroszowicach zadań i obowiązków wynikających z przepisów ustawy o finansach publicznych i ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 674) oraz prawidłowość i legalność prowadzenia przez Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Dzierżoniowie zadań z zakresu rachunkowości Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Ostroszowicach.

Kontrola wykazała, że gromadzenie dochodów budżetowych ze źródeł publicznoprawnych, realizacja inwestycji, wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, gospodarowanie mieniem komunalnym nie budziły zastrzeżeń.

Pracownicy pionu finansowego terminowo ustalali należności z tytułu podatków lokalnych stosując przy ich wymiarze stawki ustalone przez Radę Gminy. W 2002 r. nakazy płatnicze doręczono w terminie umożliwiającym podatnikom uregulowanie zobowiązania podatkowego zgodnie z przepisami prawa, natomiast w 2003 r. doręczenie nastąpiło z 3-dniowym opóźnieniem spowodowanym po części potrzebą dostosowania baz danych do zmian w przepisach podatkowych.

Zbywania nieruchomości stanowiących mienie komunalne dokonywano zgodnie z przepisami ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, ze zm.) i uchwałami Rady Gminy, ustalając cenę nieruchomości na podstawie jej wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.

Wpływy z poszczególnych źródeł dochodów zaliczano do poszczególnych podziałek klasyfikacji budżetowej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Zakup materiałów i usług niezbędnych w realizacji działalności inwestycyjnej dokonywano z zachowaniem zasad, form i trybu postępowania ustalonych ustawą o zamówieniach publicznych.

Niemniej jednak ustalenia kontroli wykazały występowanie przypadków działań nielegalnych, nie mających podstaw w przepisach prawa oraz szeregu nieprawidłowości i uchybień, będących następstwem nieznamomości przepisów prawa, niewłaściwej ich interpretacji, niewystarczającej dbałości w przestrzeganiu tych przepisów oraz niedostatecznej kontroli funkcjonalnej.

Do kategorii działań nie znajdujących podstaw w przepisach prawa należy zaliczyć, stwierdzone w toku kontroli:

- wydawanie w latach 2002 – 2003 świadectw miejsca pochodzenia zwierząt i uzyskanie z tego tytułu dochodów w łącznej wysokości 4.437 zł, mimo wprowadzonej przepisem art. 8 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 3 ustawy z 25 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko – weterynaryjnych, ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz.U. Nr 129, poz. 1438) – likwidacji tej opłaty,
- gromadzenie przez Dyrektora Gimnazjum oraz Dyrektorów Szkół Podstawowych w Mościsku, Ostroszowicach, Piławie Dolnej, Tuszynie i Uciechowie środków pieniężnych uzyskanych z usług za wydawanie posiłków - w formie środków specjalnych, bez wymaganej przepisem art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych – podstawy prawnej, tj. uchwały Rady Gminy,
- zlecenie w 2002 i 2003 roku odławiania bezdomnych zwierząt i przekazywanie na ten cel środków finansowych, bez wymaganej przepisami art. 11 ust. 3 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002) – uchwały określającej zasady i warunki wyłapywania bezdomnych zwierząt. Zasady te i warunki zostały określone 27.10.2003 r. uchwałą Rady Gminy nr XI/117/03.
- zawarcie przez organ wykonawczy Gminy porozumienia ze Starostwem Powiatowym w Dzierżoniowie o współfinansowaniu Akademii Ekonomicznej oraz przekazanie w 2002 r. na ten cel środków finansowych w wysokości 5.703 zł bez zgody organu stanowiącego wyrażonej w formie uchwały podjętej w trybie przepisów art. 18 ust. 2 pkt 11 w związku z przepisem art. 8 ust.

2a ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.),

Z ustaleń kontroli wynika również, że organ wykonawczy Gminy dopuścił się, w toku realizacji budżetu jednostki samorządu terytorialnego naruszenia przepisów prawa w taki sposób, że:

1. Wójt, pan Stanisław Oleksyk 1.11.2001 r. zlecił Bankowi Zachodniemu WBK O/Dzierżoniów wykonywanie bankowej obsługi budżetu Gminy z pominięciem przepisów ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664, ze zm.). Dane ksiąg rachunkowych wykazały, że wartość przedmiotu zamówienia rozumiana jako koszty obsługi bankowego rachunku budżetu Gminy stanowiła w 2001 r. równowartość 4.019,71 euro, a w 2002 r. równowartość – 3.400,67 euro, wobec czego, w brzmieniu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o zamówieniach publicznych obowiązującym w dniu udzielenia zamówienia, zwalniającym zamawiającego ze stosowania przepisów ustawy w przypadku zamówień, których wartość wyrażona w złotych nie przekraczała kwoty 3000 euro – istniał obowiązek wynikający z art. 134 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – udzielenia zamówienia w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych. Nadto, Wójt zawierając umowę z BZ WBK O/Dzierżoniów, naruszył wyłączne kompetencje Rady Gminy do dokonywania wyboru banku wykonującego bankową obsługę budżetu, wynikającą z powołanego wyżej przepisu art. 134 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
2. Z naruszeniem przepisów art. 34a ustawy o finansach publicznych Wójtowie, pan Stanisław Oleksyk i pan Dariusz Walendowski oraz Zastępca Wójta, pan Waldemar Jaworski dokonywali umorzenia należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa. W wytypowanej do kontroli próbie stwierdzono, że pan Stanisław Oleksyk umorzył należności pieniężne z tytułu odsetek od nieterminowego uregulowania rat za zakupioną nieruchomość na kwotę 3.587,51 zł, pan Dariusz Walendowski umorzył należności pieniężne z tytułu czynszu mieszkaniowego w wysokości 9.123,67 zł, oraz należności z tytułu odsetek od zaległego czynszu mieszkaniowego w wysokości 795,10 zł, a pan Waldemar Jaworski umorzył należności pieniężne z tytułu czynszu mieszkaniowego w wysokości 2.380,35 zł oraz odsetki od tych należności w wysokości 649 zł. W związku z tym, że Rada Gminy nie ustaliła szczegółowych zasad umarzania należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa, umorzenia wymienionych wyżej kwot należności pieniężnych dokonano niezgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Pan Stanisław Oleksyk, odpowiedzialny z mocy przepisów art. 28a ustawy o finansach publicznych za całość gospodarki finansowej Gminy dopuścił się zwłoki w uregulowaniu zobowiązania pieniężnego wobec wykonawcy remontu budynku komunalnego w Piławie Dolnej, za zrealizowane roboty dodatkowe, która to zwłoka spowodowała uszczuplenie w 2002 r. środków publicznych w wysokości 10.089,93 zł wskutek zapłaty odsetek za opóźnienia w zapłacie.
4. Ochotniczym Strażom Pożarnym, Ludowemu Klubowi Sportowemu „Viktoria”, Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Atlas” i Schronisku dla zwierząt „Azyl” udzielono dotacji z naruszeniem zasad ich udzielania określonych w art. 25 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz § 2 uchwały

Rady Gminy nr XXIII/257/2000 z 14.11.2000 r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji celowych dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, sposobu jej rozliczania oraz kontroli wykonywania zadania zleconego – polegającym na zawarciu porozumienia i przekazywaniu tym podmiotom środków finansowych, mimo iż nie złożyły one oferty (wniosku) wykonania zadania.

5. Wójt Gminy, zobowiązany przepisem § 4 ust. 1 lit a rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 24, poz. 279, ze zm.) do sporządzania sprawozdań budżetowych jednostki, dopuścił do sporządzenia i przekazania sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do 30.09.2003 r. z naruszeniem przepisu § 10 ust 2 powołanego wyżej rozporządzenia, polegającym na wykazaniu w sprawozdaniu danych o stanie zobowiązań finansowych niezgodnych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

Pozytywnie należy ocenić fakt podjęcia przez Wójta Gminy, jeszcze w czasie trwania kontroli, działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, poprzez przygotowanie i przedłożenie Radzie Gminy do uchwalenia projektu uchwały w sprawie środków specjalnych gromadzonych przez Gimnazjum oraz Szkoły Podstawowe w Mościsku, Ostroszowicach, Piławie Górnej, Tuszynie i Uciechowie oraz opracowanie projektu uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad trybu umarzania oraz wskazania organów uprawnionych do umarzania wierzytelności jednostek organizacyjnych Gminy Dzierżoniów, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, a także udzielania innych ulg w ich spłaceniu.

Oprócz wymienionych wyżej naruszeń przepisów prawa, kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia dotyczące niżej wykonanych zagadnień:

W zakresie spraw organizacyjno – prawnych

Wójt Gminy, będący z mocy przepisów art. art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym – kierownikiem Urzędu nie dopełnił obowiązku wynikającego z przepisu art. 35a ust. 3 ustawy o finansach publicznych zobowiązującego kierownika jednostki do ustalenia, w formie pisemnej – procedur kontroli finansowej. W jednostce nie opracowano również wymaganej przepisem art. 15a ust. 2 ustawy z 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowania terroryzmu (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505) – instrukcji postępowania w przypadkach podejrzenia o wprowadzanie do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Stwierdzono także, że Skarbnik Gminy nie posiadał aktualnego zakresu czynności. W aktach osobowych Skarbnika brak potwierdzonego na piśmie powierzenia pracownikowi przez kierownika jednostki – obowiązków i odpowiedzialności w zakresie wymienionym przepisami art. 35 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Kontrola Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Samorządowych wykazała, że Wójt Gminy, pan Dariusz Walendowski, pismem nr Or.Ai SO-o113/3/02 z 28.11.2002 r. udzielił kierownikowi tego Zakładu pełnomocnictwa do dysponowania środkami finansowymi poszczególnych placówek oświatowych oraz zaciągania zobowiązań w zakresie bieżących remontów w tych placówkach, czym naruszył wyłączne kompetencje kierowników jednostek organizacyjnych realizujących zadania z zakresu oświaty wynikające z przepisu art. 28a ust. 2 ustawy o finansach publicznych, upoważniające ich do powierzania określonych obowiązków w zakresie gospodarki finansowej – pracownikom jednostki

Kontrola wykazała również, że organ wykonawczy Gminy nie dokonywał, wymaganej przepisem art. 127 ust. 2 ustawy o finansach publicznych – kontroli przestrzegania przez podległe i nadzorowane przez siebie jednostki, realizacji procedur kontroli finansowej. Brak kontroli przestrzegania procedur spowodował, że dyrektorzy szkół podstawowych, zrealizowali w 2002 r. wydatki budżetowe kierowanych jednostek przekraczające o 1.303 zł kwotę ustaloną w budżecie Gminy, czym naruszyli określoną przepisem art. 28 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zasadę stanowiącą, iż wydatki publiczne mogą być ponoszone do wysokości ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Stwierdzono, że kierownik jednostki odpowiedzialny, z mocy przepisów art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, nie zaktualizował, w trybie przepisów art. 10 ust. 2 ww. ustawy – dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości nie zawierała wskazania roku obrotowego, zasady klasyfikacji zdarzeń gospodarczych, zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej, wykazu zbiorów tworzących księgi rachunkowe z określeniem ich struktury i wzajemnych powiązań, metod wyceny aktywów i pasywów, a także opisu systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów.

Kontrola prawidłowości i terminowości ewidencjonowania operacji gospodarczych wykazała, że w Gminie, przy rejestracji zdarzeń gospodarczych nie stosowano określonej przepisem art. 6 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości - zasady ewidencji operacji gospodarczych, zobowiązującej jednostki do wprowadzania do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Z porównania dowodów księgowych zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych 2002 i 2003 roku z zapisami ksiąg rachunkowych tych okresów sprawozdawczych wynika, że do ksiąg rachunkowych 2002 r. wprowadzono, w postaci zapisu, zdarzenia gospodarcze powodujące wystąpienie kosztów i zobowiązań w wysokości 78.125,42 zł - dokonane w 2001 r., a wprowadzona do ksiąg 2003 r. wysokość kosztów i zobowiązań dokonanych w 2002 r. wynosiła 99.264,75 zł.

Stwierdzono także, że służby finansowe Gminy rejestrowały dokonane operacje finansowe i gospodarcze dotyczące budżetu Gminy i Urzędu Gminy niezgodnie z zasadami określonymi przepisami rozporządzenia Ministra finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. nr 153, poz.1752).

Zaewidencjonowano zarówno w księgach rachunkowych budżetu Gminy jak i Urzędu Gminy operacje gospodarcze i finansowe dotyczące wyłącznie budżetu, takie jak: zaciągnięte zobowiązania finansowe w wysokości 1.634.500 zł, przekazaną Gminie przez Urząd Skarbowy w styczniu 2003 r. kwotę środków pieniężnych w wysokości 81.527,42 zł, stanowiącą dochody budżetowe za 2002 r.. Środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej i Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Samorządowych podlegające ewidencji w księgach rachunkowych budżetu Gminy ewidencjonowano w księdze głównej planu kont Urzędu.

Wprowadzono do bilansowych urzędzeń księgowych planu kont Urzędu Gminy, w postaci zapisu, po stronie należności (konto 140) i po stronie zobowiązań (konto 247) kwotę w wysokości 289.230,20 zł, wynikającą z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych złożonych przez wykonawców jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Konto 140 zgodnie z treścią ekonomiczną określoną przepisami ww. rozporządzenia Ministra finansów - służy do ewidencji krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych takich jak czek i weksle oraz środków pieniężnych w drodze. Natomiast gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe nie są, w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 ustawy z 21.08.1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447), papierami wartościowymi, wobec czego winny być rejestrowane jedynie w pozabilansowych urzędzeniach księgowych.

Stwierdzone w trakcie kontroli, a wymienione wyżej błędy w ewidencjonowaniu operacji gospodarczych i finansowych znalazły odzwierciedlenie w sprawozdaniach finansowych: bilans z wykonania budżetu Gminy i bilans Urzędu Gminy, sporządzonych na 31.12.2002 r.. W sprawozdaniu finansowym z wykonania budżetu Gminy Skarbnik wykazał stan należności o 329.034 zł wyższy od danych wynikających z ksiąg rachunkowych. W sprawozdaniu finansowym Urzędu wykazany przez Skarbnika stan rozrachunków po stronie należności jest o 329.035 zł, po stronie zobowiązań o 1.634.500 zł niższy od stanu wynikającego z kont księgi głównej planu kont Urzędu.

Błędy i nieprawidłowości w prowadzeniu rachunkowości świadczą o nieprzestrzeganiu przez służby finansowe Gminy przepisów art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości zobowiązujących jednostki do stosowania określonych ustawą – zasad rachunkowości oraz ujmowania zdarzeń, w tym operacji gospodarczych w księgach rachunkowych i wykazywania w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną i spowodowały, że sytuacja materialna i finansowa przedstawiona w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym jest nierzetelna.

W zakresie gospodarki pieniężnej.

W zakresie gospodarki kasowej stwierdzono, że kasjer Urzędu w 2002 r. w 10 przypadkach, a w 2003 r. w 9 przypadkach dokonał wypłaty gotówki na podstawie dowodów księgowych nie wymienionych przepisem pktu 1 § 6 części VI instrukcji obiegu kontroli i archiwowania dowodów księgowych jako rozchodowe dowody kasowe, a mianowicie na podstawie dowodu pokwitowania zakupu i paragonów fiskalnych.

W zakresie rozrachunków.

Kontrolą prawidłowości ewidencjonowania długoterminowych należności budżetowych objęto, wykazane w zestawieniu obrotów i sald sporządzonym wg stanu na 31.12.2002 r. - należności od 9 dłużników na kwotę 165.550,70 zł, stanowiącą 51,74 % ogółu zarejestrowanych długoterminowych należności budżetowych z tytułów publicznoprawnych. Stwierdzono, że w Urzędzie nie stosowano określonych przepisem pktu 30 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości(...) – zasad ewidencjonowania należności długoterminowych zobowiązujących jednostki do rejestrowania, jako należności długoterminowych, których termin zapłaty ustalony w decyzji o ich powstaniu przypada na lata następujące po roku, w którym dokonywane są księgowania oraz do przenoszenia należności długoterminowych do krótkoterminowych w wysokości raty należnej na dany rok - w wyniku czego wykazane w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na 31.12.2002 r. saldo należności długoterminowych było, dla badanej próby o 89.390,10 zł wyższe od rzeczywistego stanu danej grupy aktywów.

Stwierdzono również nieprawidłowości w ewidencjonowaniu sum depozytowych polegające na ujęciu w bilansowych urządzeniach księgowych i wykazaniu w bilansie jako zobowiązania – wniesione w formie gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych przez wykonawców zamówień publicznych, zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Kontrola prawidłowości ewidencjonowania i rozliczania sum depozytowych przeprowadzona na próbie 414.404,29 zł zarejestrowanych zobowiązań, stanowiących 71,82 % ogółu zaewidencjonowanych zobowiązań z tytułu sum depozytowych wykazała, że kwota 184.975,14 zł tj. 44,64 % sum depozytowych objętych kontrolą – wynikała z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych.

Ujmowanie w bilansowej ewidencji księgowej zobowiązań wynikających z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych nie znajduje potwierdzenia w przepisach ustawy o rachunkowości, bowiem przepis art. 3 pkt 20 ustawy definiuje zobowiązanie jako wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki.

Kontrola wykazała ponadto, że 2 wierzycielom na 6 objętych kontrolą Gmina zwróciła zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione w pieniądzu po terminie określonym w umowie, a 1 wierzycielowi nie zwrócono wraz z zabezpieczeniem, stosownie do przepisów art. 75 ust. 6 ustawy o zamówieniach publicznych – odsetek wynikających z umowy rachunku bankowego.

W zakresie wykonania budżetu – dochody z podatków i opłat.

Kontrola wykazała, że procesy gromadzenia dochodów ze źródeł publicznoprawnych realizowano z zastosowaniem obowiązujących regulacji prawnych. Organ stanowiący Gminy ustalił dozwolone prawem obniżenia stawek podatkowych i zwolnień przedmiotowych, a organ podatkowy przy udzielaniu ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych stosował procedury wynikające z przepisów podatkowych.

Pozytywnie należy ocenić podejmowane przez jednostkę zdecydowane działania mające na celu należyte zabezpieczenie wierzytelności podatkowych w drodze egzekucji administracyjnej oraz hipoteki przymusowej na nieruchomościach osób fizycznych i prawnych.

Skutki finansowe udzielonych przez Gminę ulg, odroczeń, umorzeń i zwolnień w podatkach wyniosły w 2002 r. 258.548 zł i dotyczyły głównie podatków od nieruchomości i rolnego.

W 2003 r. Wójt Gminy znacząco ograniczył stosowanie instytucji ulg podatkowych, szczególnie umorzeń podatków na rzecz ich odraczania lub rozkładania na raty w drodze decyzji na wnioski podatników w trybie art. 48 § 1 Ordynacji podatkowej.

Analiza objętej kontrolą podatkową dokumentacji wykazała, że rozstrzygnięcia podjęte przez Wójta w zakresie zastosowania instytucji umorzeń i odroczeń podatków poprzedzone były każdorazowo dogłębną analizą uzasadnionych wniosków podatników.

Mimo stwierdzonych, a wymienionych wyżej pozytywnych działań organu podatkowego w zakresie ustalania wysokości i gromadzenia dochodów publicznoprawnych, kontrola wykazała również występowanie niekorzystnych zjawisk takich, jak brak reakcji organu podatkowego w sytuacji braku zgłaszania i aktualizowania przez podatników, w formie deklaracji lub informacji podatkowych – informacji o posiadanych, a podlegających obowiązkowi podatkowemu nieruchomościach oraz w sytuacji opóźnień w zapłacie zobowiązań podatkowych, a także skutecznym ich windykowaniu.

Stworzona przez Gminę baza danych podatkowych służąca ustaleniu podstawy opodatkowania, w znacznej części oparta była na danych z ewidencji gruntów zamiast danych wynikających z deklaracji i informacji podatkowych złożonych przez podatników, stanowiących, po dokonaniu urzędowej weryfikacji - właściwą podstawę obliczenia zobowiązań podatkowych.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieprzeprowadzaniu kontroli składanych przez podatników wykazów nieruchomości, informacji o nieruchomości i deklaracji w sytuacjach budzących wątpliwość co do ich rzetelności, poprzez porównanie deklarowanych danych ze stanem faktycznym w terenie i danymi z ewidencji gruntów. Uprawnienia w tym zakresie wynikają z przepisów działu VI "Kontrola podatkowa" ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r.- Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 ze zm.). W próbie dokumentów wytypowanych do kontroli stwierdzono nieaktualne wykazy nieruchomości z 1997 i 1998 roku lub ich brak, np. w poz. rejestru; 13, 15, 20, 33 wykazanych w zał. nr IV/3 do protokołu kontroli – brak jest informacji do celów podatku rolnego lub podatku od nieruchomości, natomiast decyzje podatkowe zawierały podstawy podatkowe według danych z ewidencji gruntów. Wykazy nieruchomości złożone przez podatników w latach poprzednich nie odpowiadały podstawowym wymogom formalnym, bowiem z uwagi na ich nieaktualność, niemożliwe było ustalenie na ich podstawie prawidłowej podstawy do opodatkowania.
- niestosowaniu przepisów art. 272 – Ordynacji podatkowej zobowiązujących organy podatkowe do dokonywania czynności sprawdzających terminowość składanych deklaracji, informacji podatkowych, formalną poprawność tych dokumentów oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, czego dowodzi brak potwierdzenia podpisem przedkładanych w 2002 r przez podatników deklaracji

podatkowych, na dowód ich sprawdzenia (np. podatnik z poz. 11 rejestru osób prawnych). Deklaracje złożone w 2003 r. przez osoby prawne są podpisane przez osobę kontrolującą.

- niepodejmowaniu przez organ podatkowy działań (wezwania do złożenia deklaracji) określonych w art. 274a Ordynacji podatkowej wobec podatników nie dotrzymujących terminów składania deklaracji podatkowych, informacji podatkowych w tym korygowania zmian w terminie 14 dni od ich zaistnienia określonych w art. 6 ust. 8 pkt 1 i art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r. nr 9, poz. 84 ze zm.) oraz art. 6a ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz.U. Nr 94, poz. 431 z 1993 r. ze zm.), co dotyczy podatników poz. 11/02, 29/02, 30/03 karty kontowej rejestru osób prawnych i wykazanych w protokole osób fizycznych.
- niepodejmowaniu w 2002 i 2003 r. czynności prawnych zdefiniowanych w art. 21 § 3 i 4 Ordynacji podatkowej, polegających na wydaniu decyzji ustalającej zaległość podatkową w przypadku niespełnienia przez podatnika obowiązku podatkowego w terminie wpłaty poszczególnych comiesięcznych rat podatku od nieruchomości określonym ustawą o podatkach i opłatach lokalnych a następnie na wniosek podatnika wystawieniu decyzji Nr 24N z dnia 23.12.2002 r o odroczeniu terminu płatności 5 - 12 raty podatku z 2002 r (zaległości podatkowej) w kwocie 130.489,87 zł plus odsetki w kwocie 5.351,50 zł i opłatę prolongacyjną w wysokości 7.478,65 zł do dnia 30.06.2003 r. i powołanie w tej decyzji przepisów art. 48 § 1 pkt 1 ww. Ordynacji podatkowej odnoszących się do odraczania podatków, których termin płatności jeszcze nie upłynął, a nie do ww. zaległości podatkowych.
- wysyłaniu w 2002 i I półroczu 2003 roku do podatników upomnień nie zawierających informacji o zagrożeniu wszczęcia egzekucji po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia, co oznacza, że organ podatkowy nie przestrzegał w tym zakresie przepisu § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541). Wzór upomnienia wykazany w zał. Nr 1 do ww. rozporządzenia jednostka zastosowała w drugim półroczu 2003 roku.
- nie zastosowaniu przepisów art. 47 § 2 w związku z § 1 Ordynacji podatkowej przy ustalaniu płatności pierwszej raty podatku na 2003 r., w przypadku, gdy zobowiązanie podatkowe powstało w trakcie roku, bowiem nie zawarto klauzuli o czternastodniowym terminie płatności podatku od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego (np. decyzja nr 2532, 2538 z 3.03.2003 r. oraz decyzje z poz. 1-4, 6, 14, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 zał. Nr IV/3 do protokołu doręczone za pośrednictwem inkasenta 5.03.2003 r),
- zastosowaniu w 2002 r. przez organ podatkowy gminy nie znajdującej podstawy prawnej w przepisach prawa podatkowego instytucji umorzeń rat niezapłaconego w terminie podatku z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego kwalifikowanego po terminie płatności do zaległości podatkowych w rozumieniu przepisów art. 51 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej i powoływaniu jako podstawy prawnej rozstrzygnięcia decyzji o umorzeniu podatku przepisów art. 67 § 1 i 2 Ordynacji – (decyzja nr 110/02 z 9.12.2002 r., wniosek z 18.11.2002r. w zakresie umorzenia 4 raty podatku za 2002 r.) i niesprostowaniu w wyniku postępowania w trybie art. 200 § 1 i art. 123

§ 1 Ordynacji - wniosku podatnika, co winno skutkować zgodnie z art. 169 Ordynacji, pozostawieniem wniosku (podania) bez rozpatrzenia.

- pobieraniu w 2003 r. od wniosków (podań) w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nienależnej opłaty skarbowej, niezgodnie z art. 1 pkt 5 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. Nr 167, poz. 1372), w związku z art. 6 pkt 3 ustawy z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86 poz. 960 ze zm.), z których wynika, że zezwolenia wydane po 8.11.2002 r. nie podlegają opłacie skarbowej niezależnie od daty wniesienia wniosku o ich wydanie.
- niezawarceniu umów zlecenia z członkami gminnej komisji przeciwdziałaniu alkoholizmowi precyzujących ich obowiązki i zasady wynagradzania, co oznacza niepełne wykonanie przez Zarząd Gminy uchwały nr XXXIII/339/01 Rady Gminy z 30 sierpnia 2001 r. oraz przez Wójta uchwał nr XXXVIII/362/02 z 30 stycznia 2002 r. i nr IV/48/2003 Rady Gminy z 18 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przekazanych przez ten organ do wykonania Wójtowi.
- rozpatrywaniu wniosków w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z przekroczeniem terminów określonych w art. 35 Kpa – dotyczy zezwoleń według decyzji nr II/5/A/7/2003 z 27.06.03, II/5/B/3/2003 z 27.06.03, II/5/C/3/2003 z 27.06.03 oraz nr I/32/A/7/2003 z 16.04.2003 r i I/32/B/11/2003 z 16.04.2003 r.
- finansowaniu ze środków gminnego funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi wydatków nie związanych z problematyką przeciwalkoholową i nie przewidzianych w art. 4¹ ust. 1 pkt 5 ustawy z 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 123, ze zm.), w tym finansowanie dowozu dzieci niepełnosprawnych do centrum rehabilitacji w Mikoszowie za kwotę 6.000 zł, co należało uwzględnić w dz. 801 „Oświata i wychowanie” oraz finansowaniu działalności statutowej klubów sportowych i stowarzyszeń w kwocie 1.161 zł za 2003 r. (zakupy sprzętu sportowego, finansowanie kosztów wyjazdów drużyn na rozgrywki) wykraczających tematycznie poza obszar profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określony przepisami art. 4¹ ust. 1 pkt 3 i 5 ww. ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
- niedopełnieniu przez pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych obowiązków; ogłaszania i prowadzenia konkursu ofert na wykonanie poszczególnych zadań w ramach programu i sporządzeniu po upływie roku sprawozdania z realizacji programu za lata 2001, 2002 i 2003 oraz przedstawienia tego sprawozdania Zarządowi Gminy (Wójtowi), co wynikało z regulacji zawartej w dziale IX Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Informacje ujmowane do ww. sprawozdania winny wypływać z sprawozdań jednostkowych osób, komórek urzędu lub jednostek gminnych realizujących poszczególne elementy programu.
- nierealizowaniu podstawowych celów gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi zawartych w dziale IV programu, a które także zostały wymienione a art. 4¹ ust. 1 pkt 1, 2, 3 ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie tworzenia bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych wpływających na

postawy i umiejętności ważne dla zdrowia i trzeźwości wobec młodzieży i grup podwyższonego ryzyka, szkolenia przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych terapii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, ponoszenia wydatków na świetlice terapeutyczne i punkty konsultacyjne i prowadzoną przez nie działalność, w tym szkoleniową z udziałem specjalistów (psychologów, kuratorów sądowych, policjantów, lekarzy itp.). Z analizy realizowanych wydatków w rozdziale 85154 klasyfikacji budżetowej nie występują wydatki na wspomniane w programie cele.

W zakresie wydatków budżetowych

Kontrola wykazała, że radni Gminy, a mianowicie pani Małgorzata Juraszek, pan Tadeusz Popielarz oraz pan Stanisław Martowłos zlekceważyli obowiązek wynikający z przepisu art. 24h ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym i nie złożyli w terminach określonych powołanym przepisem - oświadczeń majątkowych. Mimo niedopełnienia obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego radnym wypłacano, wbrew przepisom art. 24k ustawy o samorządzie gminnym - dietę za udział w pracach organów Gminy. W czasie trwania czynności kontrolnych pani Małgorzata Juraszek i pan Tadeusz Popielarz dokonali zwrotu wypłaconej im za okres od 30.04.2003 r. do dnia złożenia oświadczenia majątkowego – diety. Panu Stanisławowi Martowłosowi wypłacono w 2003 r. nienależną dietę w wysokości 1.086,03 zł i do dnia zakończenia czynności kontrolnych Gmina nie wyegzekwowała jej zwrotu.

Stwierdzono również, że z budżetu Gminy, w okresie 2002 i 2003 roku dokonano wydatków, które nie miały uzasadnienia w przepisach prawa, a dotyczyły wypłacania przewodniczącym organu wykonawczego jednostek pomocniczych Gminy należności za abonament telefoniczny, w sytuacji gdy abonentami byli sołtysi.

Łączna kwota wydatków poniesionych na pokrycie kosztów abonamentu telefonicznego aparatów należących do sołtysów wyniosła: w 2002 r. – 3.040,24 zł, w 2003 r. – 375,76 zł.

Kontrola prawidłowości udzielania dotacji na finansowanie zadań własnych Gminy, a realizowanych przez jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych wykazała, że organ stanowiący w uchwale nr XXIII/257/2000 podjętej 14.11.2000 r., określającej tryb postępowania o udzielenie dotacji, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywana zleconego zadania nie zawarł, wymaganych przepisami art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych - postanowień mających zapewnić jawność postępowania o udzielenie dotacji oraz jawność rozliczania udzielonej dotacji. Nie określił także – wbrew przepisom art. 118 ust. 1 ustawy - celów publicznych, które mogą być realizowane przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych.

Organ wykonawczy Gminy zlecił w 2002 r. wykonanie zadań oraz przyznał na ich realizację dotacje ze środków publicznych takim podmiotom jak: Ochotnicze Straże Pożarne, Uczniowski Klub Sportowy „Atlas”, Ludowy Klub Sportowy „Viktoria”, Schronisko dla zwierząt „Azyl” mimo, że nie zaistniała sytuacja zdefiniowana przepisem art. 25 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, wymagająca przedstawienia oferty wykonania zadania zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, co oznacza, że przy zlecaniu realizacji zadań nie zapewniono jawności postępowania.

Zawarte przez organ wykonawczy umowy nie wyczerpywały treści przepisu art. 71 ust. 2 pkt 1, 3 i 4 ustawy o finansach publicznych bowiem nie zawierały szczegółowego opisu dotowanego zadania i terminu jego wykonania, trybu kontroli wykonywania zadania, oraz zasad zwrotu niewykorzystanej części dotacji, co spowodowało, że Ludowy Klub Sportowy „Viktoria” nie dokonał w 2002 r. zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji w wysokości 1.772,20 zł.

W zakresie inwestycji.

Badanie losowo wybranej próby wykazało uchybienie polegające na zaliczeniu kosztów sporządzenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej inwestycji pn. „Adaptacja Pałacu w Tuszynie na szkołę podstawową” w wysokości 91.719,74 zł do kosztów jednostki Wn 400, Ma 130 (dok. z poz. 7466 – 79.031,74 zł i 3176 z 2001- 12.688 zł z 2001 r) na kwotę 91.723,74 zł, w tym sfinansowane z dotacji z kontraktu wojewódzkiego (wpływ w 2001 r w kwocie 19.174 zł rozdz. 80101 § 6330) oraz sporządzeniu dokumentacji na budowę ulic Wesolej i Zielonej w Uciechowie (z udziałem finansowym środków SAPARD (dow. nr 6564 z 2002 roku na kwotę 7.259 zł) – niezgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752), z których wynika, że do ewidencji kosztów inwestycji, w tym także kosztów sporządzenia dokumentacji służy urządzenie księgowie „konto syntetyczne 080” pozwalające rozliczyć faktyczne koszty realizacji inwestycji, a następnie w wartości realnej ująć zakończone zadanie w ewidencji majątkowej.

W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieprzedłożeniu do uchwalenia Radzie Gminy „wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy” na okres co najmniej 5 lat, stosownie do art. 21 ustawy z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 71, poz. 733 ze zm.) oraz zasad wynajmowania lokali mieszkalnych i ustalania stawek czynszu według art. art. 7, 8 i 21 ww. ustawy w związku z art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r., Nr 74 poz. 676). Podczas kontroli Gmina nie posiadała aktualnej regulacji prawnej w tym zakresie, a z wyjaśnienia Wójta wynika, że prace dotyczące przygotowania ww. uchwał zostały rozpoczęte,
- zamieszczaniu w ogłoszeniach o przetargu na zbycie nieruchomości w drodze przetargu nieograniczonego ustnego informacji (dot. postąpienia przetargowego w wysokości 5%) poszerzających zamknięty katalog informacji ustalonych przez art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami i § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy (Dz.U. Nr 9, poz.30, zmiana Dz.U. z 2003 r. Nr 7, poz. 80), czym potencjalnie ograniczano powszechność udziału zainteresowanych

osób w licytacji przetargowej, którym według § 13 ust. 4 ww. rozporządzenia ustawodawca ustala wyłącznie minimalny 1% próg postąpienia przetargowego,

- niedołożeniu należytej staranności w oznaczeniu faktycznym posiadanego w urzędzie wyposażenia (pozostałych środków trwałych) przez co nie było możliwe precyzyjne porównanie poszczególnych składników z ewidencją analityczną co wynika z obowiązku określonego w art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a tym samym nieprzestrzeganiu wprowadzonych Aneksem do Zarządzenia Nr 3/95 Wójta w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont regulacji wewnętrznych dot. trwałego oznakowania każdego obiektu majątkowego ujętego w księdze inwentarzowej,
- nieprzestrzeganiu regulacji zawartej w ww. zarządzeniu Wójta dotyczącej zapisów w księdze inwentarzowej w zakresie bieżącego korygowania danych w ewidencji o wszelkie zmiany dotyczące stanu i zmian miejsca użytkowania składowych elementów majątku,
- braku na arkuszach spisu z natury podpisów osób materialnie odpowiedzialnych za powierzone im składniki majątkowe i biorących czynny udział w spisie z natury, co stanowi o niedopełnieniu obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości w zakresie udokumentowania przeprowadzenia inwentaryzacji i jej wyników oraz udzielenia wyjaśnień w zakresie ujawnionych w toku inwentaryzacji różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany.

W zakresie zadań zleconych i realizowanych w ramach porozumień

Zarząd Gminy przyjmując do realizacji zadanie zlecone z zakresu ochrony przyrody nie dopełnił obowiązku akceptacji przez Radę Gminy porozumienia z innymi gminami w sprawie przyjęcia do realizacji przez gminę obowiązkowych zadań tych jednostek, co należy do wyłącznej kompetencji organu stanowiącego gminy zgodnie z przepisami określonymi w art. 18 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

W zakresie trybu opracowywania planów finansowych jednostek organizacyjnych oraz rozliczeń finansowych Gminy z jej jednostkami organizacyjnymi.

Kontrola wykazała, że w wyniku funkcjonującej w Gminie organizacji obsługi finansowo – księgowej i administracyjnej szkół i przedszkoli, wykonywanej przez Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli Samorządowych, kierownicy tych jednostek organizacyjnych zostali wyłączeni z wynikającego z przepisu art. 125 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - obowiązku opracowania planów finansowych kierowanych przez siebie jednostek, co powodowało, że szkoły i przedszkola prowadziły gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego nie spełniającego wymagań określonych przepisem § 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz.U. Nr 122, poz. 1333) – z uwagi na brak zatwierdzenia planu przez kierownika jednostki.

Stwierdzono ponadto, że organ wykonawczy Gminy nie wykonywał obowiązku wynikającego z przepisu art. 125 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i nie przekazywał podległym jednostkom informacji niezbędnych do opracowania projektów planów finansowych.

Przedstawiając powyższe panu Wójtowi Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577, ze zm.) wnosi o podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Dostosowanie, na podstawie przepisów art. 23 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 874, ze zm.) – postanowień uchwały nr XXIII/257/2000 z 14.11.2000 r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych dotacji na cele publiczne związane z realizacją zadań własnych Gminy do przepisów art. 118 ust. 1 i 2 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, ze zm.).
2. Podejmowanie wykonywania, w drodze porozumienia, zadań z zakresu właściwości innych jednostek samorządu terytorialnego, wyłącznie na podstawie uchwały organu stanowiącego zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm.).
3. Ustalenie, w formie pisemnej określonych w art. 35a ust. 3 ustawy o finansach publicznych – procedur kontroli finansowej oraz wypełnienie obowiązku wynikającego z przepisu art. 15a ust. 2 ustawy z 16 listopada 2000 r. w sprawie wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505) poprzez opracowanie instrukcji postępowania w przypadkach o podejrzeniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych bądź nieujawnionych źródeł.
4. Uzupełnienie, w trybie przepisów art. 10 ust. 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, ze zm.) dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości poprzez wskazanie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, określenie metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego, sposobu klasyfikacji zdarzeń gospodarczych, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej, wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe oraz bieżące aktualizowanie tej dokumentacji.
5. Objęcie, w każdym roku budżetowym, kontrolą finansową co najmniej 5% wydatków poszczególnych jednostek organizacyjnych Miasta zgodnie z przepisami art. 127 ust. 1, 2 i 3 oraz 35a ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
6. Zlecenie wykonywania bankowej obsługi budżetu Gminy zgodnie z przepisem art. 134 ust. 1 ustawy z 19 listopada 1998 r. o finansach publicznych, tj. wyłącznie bankowi wybranemu przez jej organ stanowiący w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych.

7. Dostosowanie stanu prawnego w zakresie określonym przepisami art. 35 ust 1 ustawy o finansach publicznych do stanu rzeczywistego, tj. powierzenia obowiązków i odpowiedzialności za prowadzenie rachunkowości jednostki, wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych osobie powołanej przez organ stanowiący na stanowisko Skarbnika Gminy.
8. Ewidencjonowanie dokonanych operacji gospodarczych zgodnie z przepisem art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości nakazującym wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie, oraz przepisem art. 6 ust. 1 ustawy - zobowiązującym do ujmowania w księgach rachunkowych jednostki wszystkich obciążających ją kosztów dotyczących danego roku, niezależnie od terminu ich zapłaty.
9. Ujmowanie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych zgodnie z określoną przepisem art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości zasadą stanowiącą, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmuje się zgodnie z ich treścią ekonomiczną, co oznacza, że operacje gospodarcze dotyczące budżetu Gminy winny być ewidencjonowane wyłącznie w księgach rachunkowych budżetu, a operacje gospodarcze dotyczące Urzędu – wyłącznie w księgach rachunkowych tej jednostki.
10. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych w urządzeniach księgowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną określoną przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz.1752).
11. Ewidencjonowanie długoterminowych należności budżetowych wg zasad określonych przepisem pktu 30 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2000 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych, tj. rejestrowanie tych należności, których termin zapłaty ustalony w decyzji przypada na lata następujące po roku, w który dokonywane są księgowania oraz przenoszenie należności długoterminowych do krótkoterminowych (konto 221) w wysokości raty należnej na dany rok.
12. Ujmowanie w ewidencji księgowej wyłącznie zobowiązań spełniających kryteria określone przepisem art. 3 ust. 1 pkt 20 ustawy o rachunkowości.
13. Umarzanie należności pieniężnych, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa, oraz udzielanie innych ulg w ich spłaceniu zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisu art. 34a ustawy o finansach publicznych.
14. Przeprowadzenie, w sprawach budzących wątpliwość co do ich rzetelności, kontroli zgodności składanych zeznań podatkowych (deklaracji informacji podatkowych o nieruchomościach, do celów podatku rolnego ze stanem faktycznym w terenie u osób fizycznych i prawnych zgodnie z uprawnieniami i obowiązkami organów podatkowych w tym zakresie wynikającymi z przepisów działu VI "Kontrola podatkowa" - Ordynacji podatkowej (Dz.U. nr 137, poz. 926).

15. Prowadzenie bieżącej kontroli deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości pod względem rachunkowym, umożliwiającej przeprowadzanie postępowania wyjaśniającego w trybie art. 274 § 1 ustawy - Ordynacja podatkowa w przypadku stwierdzenia, że deklaracja (wykaz nieruchomości) złożona przez podatnika zawiera błędy formalne, rachunkowe, lub niewłaściwe stawki podatkowe, powierzchnie gruntowe inne niż te, jakie wynikają z ewidencji gruntów. Egzekwowanie od osób fizycznych, będących posiadaczami nieruchomości, spełniania obowiązku terminowego składania aktualnych i czytelnych wykazów nieruchomości a także ustalanie w nakazach płatniczych zobowiązania podatkowego, na podstawie danych wykazanych w wykazach nieruchomości, złożonych przez podatników.
16. Zaniechanie wydawania decyzji o odroczeniu zaległych rat podatku od nieruchomości, na podstawie wniosków podatników doręczonych do Urzędu po terminie płatności podatku.
17. Powoływanie właściwej podstawy prawnej rozstrzygnięć, w tym art. 48 § 1 pkt 1 Ordynacji, w ewentualnych decyzjach o odroczeniu rat podatku, którego termin płatności jeszcze nie upłynął, natomiast art. 67 § 1 i 2 w związku z art. 51 § 2 Ordynacji - do umorzeń zaległości podatkowych i odsetek.
18. Zapewnienie czynnego udziału stronie (podatnikowi) w jego sprawie – art. 123 § 1 Ordynacji i wyznaczenie 7 - dniowego terminu na sprostowanie niewłaściwie zredagowanych podań o umorzenie podatków będących zaległością podatkową – art.169 § 1 Ordynacji lub pozostawienie podań bez rozpatrzenia.
19. Wyegzekwowanie od wszystkich podatników informacji o nieruchomościach (pomijając już złożone) stosownie do przepisów art. 6 ust. 6, ust. 9 pkt. 1 i ust. 13 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84, ze zm.).
20. Egzekwowanie od osób prawnych i osób fizycznych, które nabyły nieruchomości w trakcie roku, terminowego składania deklaracji lub informacji o nieruchomości stosownie do wymogów art. 6 ust.6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 6a ust. 5 i 8 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym i określenie w decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego prawidłowego terminu zapłaty pierwszej raty podatku zgodnie z art. 47 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej w związku z art. 6 ust. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
21. Rozpatrywanie każdej sprawy dotyczącej odroczenia płatności podatku lub umorzenia zaległości podatkowych z uwzględnieniem rodzaju danej należności (podatek, rata, czy zaległość) zgodnie z definicją zawartą w art. 51 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej.
22. Podejmowanie czynności prawnych polegających na wezwaniu podatnika, wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego i decyzji ustalającej zaległość podatkową wraz z odsetkami w przypadku opóźnień podatnika (powyżej 14 dni) w złożeniu deklaracji podatkowej lub korygującej podstawę opodatkowania nieruchomości zaistniałą w wyniku zmian posiadania – stosownie do przepisów art. art. 274a, 165 § 1, 155, 21 § 3 Ordynacji podatkowej i art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

23. Dokumentowanie, poprzez trwałe zapisy, faktu dokonywania bieżącej analizy i kontroli dokumentów dotyczących deklarowanych do opodatkowania nieruchomości, zgodnie z przepisem art. 272 ustawy – Ordynacja podatkowa.
24. Niepobieranie opłaty skarbowej od zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, stosownie do przepisów art. 9² ust. 15 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231, ze zm.).
25. Zawarcie umów cywilno-prawnych z członkami Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określających ich obowiązki i zasady wynagradzania ustalone uchwałą Rady Gminy w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
26. Rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z zachowaniem terminów określonych w art. 35 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, ze zm.).
27. Planowanie i realizowanie wydatków nie związanych z problematyką wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi w odpowiednich podziałkach klasyfikacji budżetowej i dołożenie należytej staranności w budowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z uwzględnieniem wyłącznie celów wyspecyfikowanych w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
28. Wypełnianie przez pełnomocnika Wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych wszelkich obowiązków (określonych w dziale IV i IX programu) w zakresie realizacji zaakceptowanych przez Radę Gminy zadań programu oraz sporządzanie i przedkładanie Wójtowi sprawozdań z jego realizacji, po uprzedniej analizie sprawozdań jednostkowych sporządzonych przez podmioty wykonujące program.
29. Zlecenie wykonywania zadań publicznych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych i udzielanie na ten cel dotacji z budżetu Gminy zgodnie z trybem postępowania określonym przez organ stanowiący Gminy, z zachowaniem zasad jawności postępowania i jawności rozliczenia otrzymanych na realizację zadań - środków publicznych.
30. Określanie, w treści umów o realizację zadania publicznego, szczegółowego opisu zadania, trybu kontroli wykonywania zadania oraz zasad i terminu zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji, zgodnie z art. 71 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
31. Dokonywanie kontroli realizacji zleconego do wykonania zadania publicznego.
32. Trwałe oznakowanie środków trwałych w używaniu (wyposażenia) w urzędzie gminy właściwymi numerami inwentarzowymi, znajdującymi się w ewidencji analitycznej tych środków, w celu uzyskania wymaganego przepisem art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości kryterium rzetelności ksiąg rachunkowych poprzez zgodność ich zapisów ze stanem faktycznym i realizacji Zarządzenia Wójta Nr 3/95 w zakresie trwałego oznakowania każdego obiektu majątkowego ujętego w księdze inwentarzowej i bieżącego korygowania danych w ewidencji o wszelkie zmiany dotyczące stanu i zmian miejsca użytkowania składowych elementów majątku. Podpisywanie, przez osoby materialnie odpowiedzialne, sporządzonych w ich obecności arkuszy spisu z natury podczas inwentaryzacji składników majątkowych gminy, w celu spełnienia obowiązku w zakresie udokumentowania inwentaryzacji wynikającego z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

33. Zamieszczanie w ogłoszeniach o przetargach na zbycie nieruchomości informacji wymienionych w § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy (Dz.U. Nr 9, poz. 30).
34. Ujmowanie wydatków poniesionych na sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej realizowanych przez gminę inwestycji w urządzeniu księgowym konto 080 – właściwym na podstawie przepisów pktu 14 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752).
35. Przedłożenie Radzie Gminy do uchwalenia „wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy” na okres co najmniej 5 lat, stosownie do przepisu art. 39 ustawy z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. Nr 71, poz. 733) uwzględniającego zasady wynajmowania lokali mieszkalnych i ustalania stawek czynszu według przepisów art. 7, 8 i 21 ustawy w związku z art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami..
36. Kierowanie do Rady Gminy, celem zaakceptowania, propozycji zawarcia porozumień z innymi samorządowymi osobami prawnymi w zakresie przyjęcia przez gminę ich wspólnej realizacji i zakresu finansowania tych zadań, co wynika z kompetencji tego organu określonych przepisami art. 18 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
37. Przestrzeganie, określonych przepisami art. 125 ustawy o finansach publicznych – zasad i trybu sporządzania planów finansowych jednostek organizacyjnych Gminy.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Adam Jan Mak

Przewodniczący Rady Gminy